

ПЕДАГОГ, НАВУКОВЕЦ, АСОБА

ДА 80-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ АНАТОЛЯ БАРДОВІЧА

З першага нашага знаёмства мяне па-добраму ўразілі яго сціпласць, дабрыня, спагадлівасць, пастаянная гатоўнасць дапамагчы, падтрымаць, падказаць – здавалася б, тыповыя, вызначальныя рысы ледзь не кожнага беларуса. Аднак у Анатоля Майсеевіча Бардовіча гэтыя якасці праяўляюцца своеасабліва. Глядзіш на яго – і верыш, адчуваеш: яны абсалютна шчырыя, сапраўдныя, натуральныя, ідуць ад душы, ад самага сэрца. Я ўдзячны лёсу, што ён паднёс мне такі падарунак: працаваць і быць побач з такім педагогам, навукоўцам, асобай.

Нарадзіўся Анатоль Бардовіч 3 студзеня 1928 г. у вёсцы Малыя Навасёлкі Дзяржынскага раёна ў сялянскай сям’і. Спаўна зведаў нялёгкае выпрабаванні таго часу: у 1935 г. уся сям’я (бацька, маці, трое сыноў) была выслана ў Комі АССР у якасці спецперасяленцаў. Там бацькі працавалі ў калгасе, а старэйшыя сыны – на лесапавале. Толькі ў 1947 г. вярнуліся на Беларусь і як неабгрунтавана рэпрэсраваных іх рэабілітавалі.

Таму для Анатоля Бардовіча вучоба пачалася яшчэ ў Комі АССР у школах Усцькуломскага раёна. Пасля заканчэння Сыктывкарскага педвучылішча (1945) выкладаў рускую мову, працаваў вучэцм школы. Пасля вяртання на радзіму – студэнт Мінскага педінстытута імя

А. М. Горкага (1947 – 1951), выкладчык Нясвіжскага педвучылішча (1951 – 1953), аспірант Мінскага педінстытута (1953 – 1956), старшы інспектар Міністэрства асветы (1956 – 1957) і Міністэрства сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі (1961 – 1965). Выкладаў рускую мову ў Балгарыі і Польшчы (1975 – 1977). Аднак ужо з 1957 г. і да выхаду на пенсію ў 2006 г. яго жыццё, актыўная і адметная педагогічная, навуковая і адміністрацыйная дзейнасць непарыўна звязаныя з БДПУ

імя Максіма Танка (раней – педінстытут імя А. М. Горкага). Тут ён прайшоў шлях ад аспіранта да кандыдата філалагічных навук (1959), дэкана філалагічнага факультэта (1978 – 2001). У гэтай навучальнай установе ім напісана больш за 50 навуковых і метадычных артыкулаў, у сааўтарстве створаны першыя на Беларусі “Марфемны слоўнік беларускай мовы” (2-е выд. 1989), “Словаўтваральны слоўнік беларускай мовы” (2000), “Школьны марфемны слоўнік беларускай мовы” (2005), “Школьны словаўтваральны слоўнік беларускай мовы” (2006), дапаможнікі для студэнтаў “Русский язык” (у 2 ч., 3-е выд. 1977), “Русский язык, ч. 1 – 2” (1979), “Современный русский язык. Синтаксис. Пунктуация”

(1993) і інш. На працягу амаль 30 гадоў вучні Беларусі вывучалі рускую мову па падручніках, падрыхтаваных з удзелам Анатоля Бардовіча. Яны вытрымалі 27 выданняў (1965 – 1992), што ўжо само па сабе сведчыць пра іх якасць і запатрабаванасць! І яшчэ адна ўражвальная лічба: больш за 60 гадоў педагогічнай працы! Тым не менш, нават цяпер, на заслужаным адпачынку, Анатоль Бардовіч працуе на адукацыю: рэдагуе і перавыдае слоўнікі, дапаможнікі, пастаянна наведваецца ва ўніверсітэт да калег і студэнтаў.

Павел МІХАЙЛАЎ,
кандыдат філалагічных навук.